

Biskup Administrator Apostolski

diecezji Siedleckiej czyli Podlaskiej

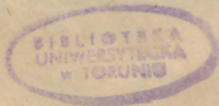
Rozporządzenie.

I. Ze względu na warunki zewnętrzne, w których żyjemy, Wielebne Duchowieństwo nie może odbywać rekolekcji wspólnych, nad czym nie tylko My ubolewamy, ale i Drodzy Konfratry nawet Nam to oświadczają. Mimo to prosimy Was Wszystkich, byście strzegąc się tego, co łatwo prowadzi do zeświezczenia, gorliwie uprawiali praktyki pobożności kapłańskiej (kan. 125, st. 83 — 86 Synodu Diec. Podl. z 1923 r.). Przypominamy też obowiązek odprawiania rekolekcji osobistych, jeśli nie u sąsiada, to we własnym domu w roku 1943. Na dzień 1 stycznia 1944 roku Wielebni Kapłani złożą o tym sprawozdanie oraz „schedulam de peracta confessione” właściwemu Dziekanowi, a JWKS. Dziekani do dnia 1 lutego 1944 roku przesłają je z całego dekanatu do Kurii.

II. W rozporządzeniu z dnia 21 lutego 1941 roku Nr. 141, n. XIV usilnie i ponownie prosiliśmy Wielebne Duchowieństwo o ograniczenia wyjazdów z parafii i zjazdów kapłanów do minimum.

Dla dobra Drogich Konfratów ponawiamy to Rozporządzenie, a zatem:

1-o nie wolno wyjeżdżać poza granice dekanatu, nawet do Siedlec, bez wyraźnego za każdym razem pozwolenia miejscowego Dziekana, w razie koniecznym należy o wyjeździe zaraz przesłać zawiadomienie do Dziekana;

2-o nie wolno nikomu z kapłanów wyjeżdżać poza granice diecezji bez pozwolenia Władzy Diecezjalnej, uzyskanego uprzednio na piśmie za każdym razem; tylko do parafii innych diecezji, graniczących z naszą diecezją, mogą wyjeżdżać kapłani za pozwoleniem swego Dziekana, jak w p. 1-o;

3-o WKs. Dziekani mogą w każdym czasie przybywać do Siedlec, a o udzieleniu pozwolenia kapłanowi do wyjazdu poza granice dekanatu uczynią u siebie adnotację (data, miejsce wyjazdu, powody czy cel) i z tych adnotacji sporządzą wykazy, które przysyłać będą do Kurii z I półroczu do dnia 10 lipca, a z II półroczu do dnia 10 stycznia roku następnego;

4-o Obowiązek wyżej wymieniony (p. 1, 2, 3) nakładamy pod groźbą kar od pozbawienia stanowiska aż do suspensy „a divinis“.

III. Stwierdzamy z przykrością, że WKsięża Wikariusze dużo czasu używają na zawieranie znajomości, wizyty, grę w karty ze świeckimi, natomiast zaniedbują spełnianie obowiązków, przygotowanie do egzaminów i t.p. Wobec powyższego przypominamy Wielebnemu Duchowieństwu przepisy Stat. 88, 128, 7-o naszego Synodu Diecezjalnego oraz zobowiązujemy do ścisłego ich wykonywania, a w szczególności:

1-o Księża Wikariusze nie będą bywali w domach świeckich, lecz albo towarzysząc Ks. Proboszczowi, albo za jego wiedzą i zgodą;

2-o o ile Ks. Proboszcz zwróci uwagę Ks. Wikariuszowi, by nie bywał u świeckich, Ks. Wikariusz winien do tego dostosować się bez zastrzeżeń;

3-o O nieuległych Ks. Wikariuszach, a zwłaszcza dających wiernym powód do posądzeń i obmowy, Ks. Proboszcz powinien Nas zawiadomić dla ratowania honoru, a nieraz i duszy młodego kapłana, oraz dla usunięcia lub uniknięcia zgrzeszenia.

IV. Wielebne Duchowieństwo, nie bacząc na warunki zewnętrzne, ciągle zwraca się do Nas o tranzlokate, wysuwając powody pozornie ważne, a przeważnie, dotyczące uposażenia. Gdyśmy uwzględniali takie podania, oszczercy, nie znając sprawy, napadli na Nas w obronie rzekomo przeniesionych kapłanów.

Wobec tego prosimy, by Wielebne Duchowieństwo zaniechało podać o tranzlokate. Uwzględniamy i na przyszłość będziemy uwzględniali tylko rzeczywiście ważne powody.

V. W sprawie pobierania stypendiów Mszalnych w festa supressa i przy binacji należy ściśle trzymać się prawa kanonicznego i nie wolno pobranych stypendiów zużywać na własne potrzeby, o ile kapłan nie otrzymał od Biskupa szczególnego przywileju, udzielonego przez Stolicę Apostolską (stat. 162 Synodu Diec. Podl.). Kuria corocznie przesyła kapłanom wykaz intencji do odprawienia w festa supressa i przy binacji. Jałmużna z tych Mszy przeznaczona jest na Seminarium według Indultu Stolicy Apostolskiej. Dlatego:

1-o nie wolno pobierać innych stypendiów w festa supressa i przy binacji, byłoby to z krzywdą dla Seminarium i nieuczciwością karygodną;

2-o nie wolno we wspomniane dni odprawiać Mszy św. za zmarłych kapłanów, do czego są obowiązani kapłani, lecz takie Msze należy odprawiać w inne dni poza festa supressa i binacje;

3-o nie wolno pobierać stypendiów dla siebie ze Mszy, odprawionej w festa supressa lub przy binacji, a przesłane przez Kurie intencje oddawać innym lub zwracać do Kurii z jałmużną według swego uznania, byłoby to nadużycie karygodne (kan. 829, 2324).

JWKsięża Dziekani będą nad tym czuwali, sprawdzali w „Liber stipendiorum“, czy załatwienie tej sprawy odbywa się według wymienionych przepisów prawnych, o czym też uczynią adnotację w protokole wizyty dziekańskiej.

VI. Na mocy szczególnego Indultu Stolicy Apostolskiej termin Komunii Wielkanocnej w r.b. został przedłużony do uroczystości św. Piotra i Pawła t.j. do dnia 29 czerwca (względnie 4 lipca) włącznie.

VII. Przypominamy i usilnie polecamy Wielebnemu Duchowieństwu, by z całą ścisłością przestrzegało Stat. 252, 2-o oraz Dodatku Nr. 43, VIII, Synodu Diecezjalnego Podl. t.j. przy niemożności przeprowadzenia całkowitych

rekolekcji parafialnych (Stat. 260 i Dodatek 44), należy przygotować wiernych przez odpowiednie nauki do spowiedzi i Komunii Wielkanocnej.

VIII. Na ceremonie konsekracji Olejów św.

A. przybędą do Siedlec w Wielką Środę t.j. dnia 21 kwietnia r.b. kapłani:

1-o Wikariusz parafii Biała z naczynkami dekanatów — bialskiego, janowskiego i terespolskiego;

2-o Wikariusz parafii Łosice z naczynkami tegoż dekanatu;

3-o Wikariusz parafii Garwolin z naczynkami tegoż dekanatu;

4-o Wikariusz parafii Łaskarzew z naczynkami tegoż dekanatu;

5-o Wikariusz parafii Przemienienia Pańskiego w Łukowie z naczynkami tegoż dekanatu;

6-o Wikariusz parafii św. Mikołaja w Międzyrzeczu z naczynkami tegoż dekanatu;

7-o Wikariusz parafii Radzyń z naczynkami dekanatów parczewskiego, radzyńskiego i wisznickiego;

8-o Wikariusz parafii Ryki z naczynkami dekanatu stężyckiego;

9-o Wikariusz parafii Ceranów z naczynkami dekanatów sterdyńskiego i sokołowskiego;

10-o Wikariusz parafii Węgrów z naczynkami dekanatów węgrowskiego i liwskiego;

11-o Wikariusz parafii Włodawa z naczynkami tegoż dekanatu;

12-o Wikariusz parafii Wodynie z naczynkami dekanatów domanickiego i żelechowskiego;

13-o Wikariusz parafii Suchożebry z naczynkami tegoż dekanatu;

B. JW.Księża Dziekani zechcą naczynka dekanalne do Olejów św. dostarczyć kapłanowi, który ma je przywieść do Siedlec i później od tegoż kapłana odebrać. Wyznaczony kapłan przyjeżdża do Siedlec na koszt dekanatu względnie dekanatów, dla których przywozi Oleje św.

C. Wyznaczeni kapłani wszystkie aparaty (humerał, albę, pasek, manipularz, stulę i ornat) otrzymają na miejscu w katedrze, a po przybyciu do Siedlec mają w Wielki Czwartek od wczesnego rana słuchać spowiedzi w kościele.

IX. Nabożeństwa Majowe i Czerwcowe r.b. będą we wszystkich kościołach i kaplicach odprawiane na intencje odwrócenia od nas klęsk i pocieszenia braci cierpiących. Po każdym takim nabożeństwie przed śpiewem „Przed tak Wielkim”. . . kapłan ogłosi ludowi te intencje i wspólnie odmówi 3 Zdrowaś Marya.

† CZESŁAW SOKOŁOWSKI
Biskup

Dan w Siedlcach dnia 6 marca 1943 roku.

Kanclerz: Ks. Feliks Kowalewski

Instrukcja dla odbywania wizyty dziekańskiej,

obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1943 roku.

Uwagi wstępne I. JWKsięża Dziekani i Wicedziekani od dnia 1 kwietnia 1943 roku będą przeprowadzali wizyty dziekańskie ściśle według niżej podanej instrukcji, nie pomijając żadnego z punktów i oznaczając w protokóle wizyty odpowiedzi na każdy punkt instrukcji cyframi.

II. Wizyty należy dokonać w r. b. od dnia 1 kwietnia do dnia 1 grudnia i protokóły nadesłać do Kurii (w 1-ym egzemplarzu).

III. Nawet tam, gdzie się odbyła wizyta kanoniczna na wiosnę lub w lecie r. b. należy dokonać wizyty dziekańskiej na jesieni r. b.

IV. JWKs. Dziekani porozumieją się i ustalą wizyty parafii z WKs. Wicedziekanami. Wizyty parafii Wicedziekana dokonywa Dziekan, a parafii Dziekana Wizytator Generalny, mianowany lub delegowany przez Biskupa.

V. Wizytator zachowa przepisy, podane w p. 1 — 6 Instrukcji Synodalnej (Dodatek Nr. VII do stat. 78 Synodu Diecezjalnego).

VI. Przy wizytacji zbada, czy jest inwentarz fundi instructi, kiedy zatwierdzony, czy są uzupełnienia zatwierdzone, ewentualnie poleci w 3-ch egzemplarzach przesłać uzupełnienia o zmianach (nabyciu nowych, zniszczenie starych rzeczy i t. p.).

VII. Sprawozdanie z wizyty dotyczy stanu parafii od ostatniej wizyty dziekańskiej, ewent. z ubiegłego roku.

Protokół wizyty

1-o Przechowanie Najświętszego Sakramentu, ołtarze, chrzcielnica, oleje św. zapasowe, obrazy, relikwie, inne sprzęty i przedmioty kościelne, zakrystia, ew. kaplice publiczne, półpubliczne i prywatne (wszystko według p. 7 Instrukcji Synodalnej).

2-o Kościół, cmentarz kościelny, budynki plebańskie i parafialne, ziemia kościelna i beneficjalna i t. p. (według p. 8 Instrukcji Synodalnej).

3-o Sprawdzenie ksiąg kościelnych i aktów stanu cywilnego, rewizja i jej poświadczenie, w szczególności a) sprawa legatów i Mszy redukowanych, b) liber jurium stolae, czy prowadzony według Rozporządzenia 15 października 1942 roku Nr. 3625, czy zachowana jest taksa diecezjalna według Rozporządzenia z dnia 22 maja 1942 roku Nr. 1372 i 26 sierpnia 1942 roku Nr. 2873; czy służba kościelna pobiera opłaty wprost od interesantów, czy też kwituje w księdze jurium stolae i t. p.

c) liber stipendiorum, jak są notowane stypendia, otrzymane do odprawienia z Kurii w „festa supressa” i binacje; czy nie ma zaległych intencji i ewentualnie dlaczego nie są odsyłane do Kurii;

d) księga dochodów i rozchodów kościelnych, czy prowadzona prawidłowo, czy nie brano z tych dochodów na podatki, seminaristicum i t. p.; jakie jest saldo (ilość, ujemne czy dodatnie), skąd ewentualnie długi i jakie będzie ich pokrycie;

e) czy są prowadzone protokoły egzaminu przedślubnego według ostatniego Rozporządzenia Stolicy Apostolskiej, czy śluby małżeńskie bywają udzielane po uzyskaniu pozwolenia Władzy Diecezjalnej; czy są dokumenty udzielonej delegacji do ślubu innym kapłanom i t. p. według tegoż Rozporządzenia;

f) księgi stanu cywilnego, ich prowadzenie, czy nie ma uchybień przepisom prawa cywilnego o aktach stanu cywilnego.

4-o Stan cmentarza grzebalnego, sprawa pokładnego itp. (według p. 10 Instrukcji Synodalnej).

5-o Bractwa kościelne, jakie są, jak pracują, czy są i ewentualnie jakie przeszkody w zachowaniu statutów.

6-o Proboszcz, wikariusze i inni kapłani zamieszkujący w parafii (według p. 13 — 14 Instrukcji Synodalnej) oraz scrutinium co do zachowania st. 82 — 88, 91 — 92, 94 — 105 a w szczególności:

a) kto mieszka na plebanii z rodziny kapłana, z obcych (powód i t. p.);

b) czy służba kościelna i domowa proboszcza pobiera pensję i czy kwituje i w jaki ewent. sposób.

7-o Głoszenie słowa Bożego

a) kto mówi kazania i kiedy;

b) czy jest księga tematów kazań;

c) czy są głoszone nauki na Mszy dla dziatwy szkolnej i ewent. do wiernych (stat. 256 — 257);

d) czy odbywają się nauki katechizmowe dla dziatwy, dorosłych według stat. 242-254 Synodu Diecezjalnego Podlaskiego.

e) czy się odbyły rekolekcje parafialne, czy ewentualnie inaczej i jak zostali przygotowani wierni do Komunii Wielkanocnej;

f) czy proboszcz sam uczy religii w szkole, ile godzin tygodniowo, kto pozatym uczy, jeśli świeccy, czy mają misję kanoniczną.

8-o Organista, służba kościelna, (czy z nimi zawarta umowa) rada parafialna (czy zatwierdzona), jak wymienieni pracują (relacja proboszcza i uwagi dziekana).

9-o Ks. Wikariusze, Prefekci, Kapelani i inni (kto, jak pracuje, jaki stosunek do proboszcza, gdzie się stołuje, czy nie ma kogo z rodziny przy sobie. Scrutinium według stat. 83—85, 88, 92—102.

W szczególności

a) czy Ks. Wikariusz nie bywa w domach świeckich bez proboszcza, a przynajmniej bez jego wiedzy i zgody, ewent. jak często i dlaczego;

b) czy wikariusz ma służbę przez proboszcza wskazaną, ewentualnie własną i dlaczego;

c) czy wyjeżdża z parafii, jak często i dlaczego.

10-o Jaki stan parafii:

a) objawy antyreligijne i ich zwalczanie; czy byli apostaci i konwertyci;

b) bywanie na Mszy św. w niedzielę i święta;

c) jak częsta spowiedź wiernych, komunie św.; ile komunikantów w roku ub. rozdano; czy chorzy nie umierają bez Sakramentów św.;

d) czy w małżeństwach mieszanych są zachowywane zobowiązania składane;

e) czy są małżeństwa dzikie, ile, jakie środki zaradcze stosowano;

f) pierwsza spowiedź i Komunia dzieci; ile przystąpiło w r. ub.; jak, kiedy i przez kogo przygotowane.

11-o W razie skargi parafian zastosuje p. 18 Instrukcji Synodalnej.

Zakończyć wizytę odmówieniem „De profundis” z modlitwą za zmarłych kapłanów.
Siedlce, 8 marca 1943 roku.

† CZESŁAW SOKOŁOWSKI *Biskup*

Kanclerz Ks. *Feliks Kowalewski*

